

Protocol bij (een vermoeden van) seksueel misbruik

A. De Melding

Melding door het slachtoffer:

Degene bij wie het slachtoffer een voorval meldt, mag nooit beloven dat hij of zij het aan niemand anders zal doorvertellen. Hij of zij moet aan het slachtoffer duidelijk maken welke stappen er genomen moeten worden en het slachtoffer daar altijd over informeren.

Degene bij wie de klacht is gemeld, is verplicht dit direct te melden bij de landelijke vertrouwenscommissie. De anonimiteit van het slachtoffer blijft gewaarborgd - niet ten opzichte van de landelijke vertrouwenscommissie, maar wel tegenover de dader. In overleg met een lid van de landelijke vertrouwenscommissie wordt bekeken op welke manier de ouders geïnformeerd zullen worden.

In een gesprek met de ouders en het slachtoffer wordt nagegaan of slachtoffer en eventuele ouders steun en hulp wensen. Hierbij valt te denken aan professionele hulp, die de verwerking van wat er gebeurd is, op gang kan brengen.

De landelijke vertrouwenscommissie zorgt dat het betreffende slachtoffer zich veilig voelt. Dit zou gestalte kunnen krijgen door ervoor te zorgen dat de betreffende begeleider tijdelijk de toegang tot de afdeling of (jeugd)groep wordt ontzegd. Voorkomen moet worden dat er afspraken ontstaan die ertoe leiden dat juist het slachtoffer de groep tijdelijk niet bezoekt. Hij of zij heeft immers niets misdaan en moet ook zeker niet dat gevoel krijgen.

De landelijke vertrouwenscommissie overlegt met het bestuur van de afdeling en/of de regionale of lokale vertrouwenscommissie over de procedure en de taakverdeling. In het vervolg van dit protocol kan waar landelijke vertrouwenscommissie staat dus ook gelezen worden een: gedelegeerde (persoon of commissie) namens de landelijke vertrouwenscommissie.

Melding door de ouder(s):

Degene bij wie de ouders (of verzorgers) de klacht melden, is verplicht dit direct te melden bij de landelijke vertrouwenscommissie. Een lid van de landelijke vertrouwenscommissie en degene bij wie de ouders de eerste melding hebben gedaan hebben een gesprek met de ouders. Daarbij wordt onderzocht over welke informatie de ouders beschikken en waar de melding op gebaseerd is. Met de ouders en bij voorkeur samen met het slachtoffer wordt nagegaan of zij steun en hulpverlening wensen of nodig hebben. Ook wordt nagegaan of de ouders (eventueel samen met het jeugdlid) over willen gaan tot het doen van aangifte bij de politie. Het is mogelijk om bij de politie aan te kloppen voor advies. Als men de politie daarvoor benadert, moet direct aan het begin van het gesprek duidelijk worden gemaakt, dat men advies wil en nog geen besluit heeft genomen over het doen van aangifte.

Melding door een andere begeleider:

Wanneer een begeleider misbruik constateert (of ernstige vermoedens daarvan heeft) door een collega-begeleider, is hij of zij verantwoordelijk om de landelijke vertrouwenscommissie hiervan onmiddellijk op de hoogte te brengen.

Melding door derden:

Informatie uit meldingen van derden moet zo snel mogelijk aan de landelijke vertrouwenscommissie worden doorgegeven. Er moet worden uitgezocht over welke informatie anderen beschikken en waar deze op gebaseerd is.

B. Stappen na een melding van (vermoeden van) seksueel misbruik

Na een melding bij de landelijke vertrouwenscommissie worden de volgende stappen doorlopen:

1. De commissie voert een gesprek met degene die het incident heeft gemeld en het slachtoffer, indien niet dezelfde persoon.
2. De commissie voert een gesprek met de beschuldigde. De beschuldigde wordt verteld wat de melding inhoudt, bij welke instanties hij of zij terecht kan voor hulp en welke stappen worden genomen.
3. De commissie rapporteert aan het landelijk bestuur en bepaalt de nader te nemen stappen, waaronder het aanwijzen van een woordvoerder.
4. In geval van een (verdenking van een) **strafbaar feit** doet het slachtoffer of de vertrouwenscommissie - in overleg met het bestuur - melding bij de politie. De **melding** bij de politie wordt gerapporteerd aan de landelijke vertrouwenscommissie.
5. Het landelijk bestuur doet uitspraak (berisping, royement etc.), neemt eventueel verdere maatregelen (zoals ontzegging van toegang) en informeert de betrokkenen.
6. In geval van een onterechte beschuldiging zullen passende maatregelen worden genomen zoals rehabilitatie.
7. Bij royement wordt de daarvoor in de afdelingsstatuten vastgestelde procedure gevolgd.
8. De commissie zorgt in overleg met het landelijk bestuur voor evaluatie en afsluiting.
9. De commissie zorgt voor - vertrouwelijke - registratie en archivering van alle stukken (met een vast te stellen bewaartermijn).

NB Op ieder moment kan communicatie met publiek nodig zijn. In geval van aandacht van media wordt de communicatie naar het publiek verzorgd door de afdeling communicatie van het landelijk bureau.

C. Toelichting:

- a. Het lid van de landelijk vertrouwenscommissie dat de melding ontvangt informeert direct de overige leden van de vertrouwenscommissie. Ook wordt het landelijk bestuur op de hoogte gesteld. De vertrouwenscommissie als geheel bepaalt de verder te ondernemen stappen.
- b. De commissie (ten minste twee leden) voert, zo nodig samen met de melder, een gesprek met de ouders en zo mogelijk ook met het (jeugd)lid. Als de ouders en/of het jeugdlid dat wensen kan voor opvang een beroep worden gedaan op een gespecialiseerde instelling. Ouders worden gewezen op de mogelijkheid om aangifte te doen bij de politie.
- c. De landelijke vertrouwenscommissie voert zo spoedig mogelijk een gesprek met degene op wie de melding zich richt. De beschuldigde wordt verteld wat de melding inhoudt, bij welke instanties hij of zij terecht kan voor hulp en welke stappen door de landelijke vertrouwenscommissie worden genomen.
NB Ook als het om een melding gaat van seksueel misbruik door een begeleider dat buiten IVN plaatsvond, voert de vertrouwenscommissie een gesprek met de vermeende dader.
- d. Als er op grond van de bevindingen van de commissie vermoedens bestaan van seksueel misbruik wordt **altijd** aangifte gedaan bij de politie. Dit kan door het slachtoffer, ouders en/of de landelijke vertrouwenscommissie worden gedaan. Bij voorkeur geschiedt aangifte pas nadat de gesprekken hebben plaatsgevonden van de vertrouwenscommissie met de ouders, en met degene op wie de melding gericht is.

e. De vertrouwenscommissie informeert de betreffende ouders/verzorgers of het slachtoffer over de procedure die gevolgd gaat worden. Hoe meer overeenstemming met alle partijen te bereiken valt over de te bewandelen weg, hoe kleiner de kans is dat het onderwerp op een verkeerde manier in de publiciteit komt. De media komen veelal pas in beeld als een van de partijen zich benadeeld voelt en zijn verhaal gaat doen. Dit bereiken van overeenstemming kent natuurlijk grenzen. Het belang van het betreffende slachtoffer blijft altijd voorop staan.

f. De landelijke vertrouwenscommissie rapporteert aan het landelijk bestuur dat besluiten neemt en eventueel sancties oplegt. De rapportage aan het bestuur is strikt vertrouwelijk. Verslaglegging wordt afzonderlijk van de reguliere notulen - vertrouwelijk- vastgelegd, en gearhiveerd.

D. Besluitvorming door het Landelijk Bestuur:

1. Als een vrijwilliger van IVN (door justitie) schuldig is bevonden aan seksueel misbruik, ongeacht of dat binnen IVN is gebeurd of daarbuiten, zal het landelijk bestuur besluiten de betrokkene te ontzetten uit het lidmaatschap. Deze ontzetting geschiedt op grond van een onredelijke benadeling van de vereniging (zie Statuten/Huishoudelijk Reglement).

2. Als (door justitie) niet is bewezen dat een vrijwilliger binnen IVN een delict heeft gepleegd, is de betrokkene juridisch gezien onschuldig.

3. Wanneer de betrokkene duidelijk onschuldig blijkt, zal hij worden gerehabiliteerd. De op non-actiefstelling of schorsing wordt opgeheven en de persoon in kwestie wordt in ere hersteld.

4. Als er echter vragen onbeantwoord blijven en er twijfels blijven bestaan, zijn verdere stappen afhankelijk van de bevindingen van de landelijke vertrouwenscommissie en de mate van onrust die is ontstaan.

5. Is er naar alle waarschijnlijkheid niets voorgevallen, valt er met betrokkene goed over de kwestie te praten en is een en ander in redelijke harmonie verlopen, dan kan worden besloten de betrokkene te handhaven; in overleg kan eventueel worden gestreefd naar een 'veilige' oplossing, bijvoorbeeld door verandering van activiteiten binnen de afdeling.

6. Het bestuur zal echter opzegging moeten overwegen:

a. als de vermoedens van misbruik reëel lijken, en dus het risico van schade aan de vereniging niet in verhouding staat tot het belang van de betrokkene

b. als de betrokkene zich in een zodanige situatie bevindt dat er geen werkbare verhouding meer mogelijk is binnen IVN

c. als de kwestie blijvende ernstige onrust heeft teweeggebracht binnen en/of buiten de afdeling.

E. Adressen van personen en instanties die hulp kunnen bieden:

Organisaties en personen die een rol kunnen spelen bij de opvang van het slachtoffer en familie in geval van (vermoedens van) seksueel misbruik zijn:

- De huisarts van de ouders en het jeugdlid.
- SHN Slachtofferhulp Nederland - <https://www.slachtofferhulp.nl>
- Een jeugdzorgorganisatie of een organisatie in de gemeente of regio. Een overzicht van deze organisaties is te vinden op de website van Jeugdzorg: onze leden
- Stichting Korrelatie - <https://mindkorrelatie.nl>

<https://ons.ivn.nl/#/vereniging/wegwijzer-voor-ivn-afdelingen/lokaal> voor gegevens over vertrouwenscommissie landelijk. Zie map 'In veilige handen'.